

ชื่อวิทยานิพนธ์	ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม		
ผู้วิจัย	สมยศ วัฒนภิรมย์		
ปริญญา	สังคมศาสตรมหาบัณฑิต (อาชีวศึกษาและงานยุติธรรม)		
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์	สมบัติ	สุพัตชัย, วท.บ., สค.ม.	
	อัศวิน	วัฒนวิบูลย์, น.บ., สค.ม.	
วันที่สำเร็จการศึกษา	12 มิถุนายน พ.ศ. 2532		

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม และเพื่อศึกษาหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของงานอาสาสมัครคุมประพฤติ การวิจัยครั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มอาสาสมัครคุมประพฤติรุ่นที่ 3 ถึงรุ่นที่ 17 ซึ่งได้รับมอบหมายคดีแล้ว แล้วตอบกลับมาจำนวน 288 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. อาสาสมัครคุมประพฤติที่มีรายได้ต่ำกว่า 2,000 บาทต่อเดือน มีปัญหาและอุปสรรคในการออกไปสอดส่องผู้ถูกคุมความประพฤติสูงที่สุด
2. อาสาสมัครคุมประพฤติที่เคยมีผู้รู้จักเป็นผู้ถูกคุมความประพฤติ มีปัญหาและอุปสรรคในการให้ความช่วยเหลือผู้ถูกคุมความประพฤติมากกว่า
3. อาสาสมัครคุมประพฤติที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร มีปัญหาและอุปสรรคในการให้การสงเคราะห์แก่ผู้ถูกคุมความประพฤติมากกว่า
4. อาสาสมัครคุมประพฤติที่ประกอบอาชีพแม่บ้าน ทำงานบ้าน และไม่ได้ประกอบอาชีพ มีปัญหาและอุปสรรคในการให้การสงเคราะห์ผู้ถูกคุมความประพฤติมากกว่า
5. อาสาสมัครคุมประพฤติที่มีมูลเหตุจูงใจในการเป็นอาสาสมัครคุมประพฤติเพราะสนใจงานคุมประพฤติ และเพราะคาดหวังค่าตอบแทนน้ำใจ มีปัญหาและอุปสรรคในการออกไปสอดส่องผู้ถูกคุมความประพฤติมากกว่า

6. อาสาสมัครคุมประพฤติที่สามารถนำความรู้จากการศึกษาดูงานไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานได้แตกต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคในการให้ความช่วยเหลือผู้ถูกคุมความประพฤติแตกต่างกัน

7. อาสาสมัครคุมประพฤติที่มีความเข้าใจในแนวทางการปฏิบัติงานต่างกันและการที่ผู้บรรยายยกตัวอย่างเกี่ยวกับการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคในการให้การสงเคราะห์แตกต่างกัน

8. อาสาสมัครคุมประพฤติที่สามารถนำความรู้จากการอบรมไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานได้แตกต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคในการเขียนรายงานแตกต่างกัน

9. อาสาสมัครคุมประพฤติที่ได้รับมอบหมายให้ควบคุมดูแลผู้ถูกคุมความประพฤติจำนวนต่างกัน มีผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการสอดส่องดูแลผู้ถูกคุมความประพฤติต่างกัน

10. อาสาสมัครคุมประพฤติ ที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลผู้ถูกควบคุมความประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่จำนวน 4 รายขึ้นไปในเวลาเดียวกัน มีปัญหาและอุปสรรคในการเขียนรายงานมากที่สุด

11. อาสาสมัครคุมประพฤติที่ไม่ค่อยได้รับความสะดวกรวดเร็วเป็นกันเองในขณะไปติดต่อกับสำนักงานคุมประพฤติ มีปัญหาและอุปสรรคในการสอดส่องดูแลผู้ถูกคุมความประพฤติ และปัญหาในการเขียนรายงานมาก

12. อาสาสมัครคุมประพฤติที่พนักงานคุมประพฤติคอยให้คำแนะนำในเรื่องการปฏิบัติงานน้อย มีปัญหาและอุปสรรคในการให้ความช่วยเหลือผู้ถูกคุมความประพฤติมาก

13. อาสาสมัครคุมประพฤติที่พนักงานคุมประพฤติรับฟังความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะน้อย มีปัญหาและอุปสรรคในการให้ความช่วยเหลือผู้ถูกคุมความประพฤติมาก

14. นอกจากผลตอบแทนในการปฏิบัติงานแล้ว อาสาสมัครคุมประพฤติที่ยังต้องการความภาคภูมิใจที่ได้ช่วยเหลือทางราชการต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคในการเขียนรายงานแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. หลักเกณฑ์การคัดเลือกอาสาสมัครคุมประพฤติ ควรคัดเลือกอาสาสมัครคุมประพฤติที่มีรายได้สูงกว่า 2,000 บาทต่อเดือน ประกอบอาชีพเป็นกิจลักษณะและมีฐานะมั่นคง และชี้แจงให้ทราบว่างานอาสาสมัครคุมประพฤติไม่มีเงินค่าตอบแทน

2. หลักสูตรการฝึกอบรม ควรเพิ่มเวลาการฝึกปฏิบัติเขียนรายงานให้มากขึ้นและนอกจากนี้ควรจัดให้มีการประชุมหรือสัมมนาปีละ 1-2 ครั้ง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และควรจัดให้มีเอกสารเผยแพร่ความรู้หรือจุลสารเพื่อเป็นสื่อกลางระหว่างกัน

3. แนวปฏิบัติในการมอบหมายงานให้อาสาสมัครควรพิจารณาประสานงานให้แน่นอนก่อนและสมควรมอบหมายงานให้แก่อาสาสมัครคุมประพฤติแต่ละคนตามความเหมาะสม
4. ควรดำเนินการให้มีค่าตอบแทน เช่น ค่าพาหนะในการออกไปสอดส่องของอาสาสมัครคุมประพฤติ
5. ควรดำเนินการประชาสัมพันธ์งานอาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรมให้ประชาชนได้มีความเข้าใจมากขึ้น

นายสมยศ วัฒนภิรมย์ “ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครคุมประพฤติ.”
วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะอาชีวศึกษาและงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2531.
(378 ส-ป)

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “การประเมินผลการปฏิบัติต่อผู้ติดยาเสพติดให้โทษ โดยการคุมประพฤติ : ศึกษาเฉพาะกรณี สำนักงานคุมประพฤติกลาง” มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงผลการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในคดียาเสพติดให้โทษ ศึกษาเฉพาะบุคคลที่ไม่พ้นการคุมความประพฤติด้วยดี ศึกษาถึงตัวแปรที่เป็นสาเหตุให้ผู้ถูกคุมความประพฤติไม่พ้นการคุมความประพฤติไปได้ด้วยดี ตลอดจนปัญหาของสำนักงานคุมประพฤติกลาง จากจำนวนประชากรที่ทำการศึกษาทั้งสิ้น 330 ราย ผลการศึกษาพอสรุปได้ดังนี้

อายุของผู้ถูกคุมความประพฤตินี้มีอายุระหว่าง 18-22 ปี คือ ร้อยละ 34.85 เกือบจะทั้งหมดเป็นเพศชาย ร้อยละ 61.52 เป็นโสด ที่อยู่ปัจจุบันขณะถูกควบคุมความประพฤติเป็นที่น่าสังเกตว่าผู้ถูกคุมความประพฤติพักอาศัยอยู่ในพื้นที่ฝั่งธนบุรีเป็นส่วนใหญ่ คือร้อยละ 13.94 อยู่ในเขตธนบุรี ร้อยละ 12.42 อยู่ในเขตบางกอกน้อย และร้อยละ 8.18 อยู่ในเขตบางขุนเทียน มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในกรุงเทพมหานครมากที่สุด คือร้อยละ 77.27 จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ร้อยละ 49.39 ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 41.21 และร้อยละ 10.91 ไม่ได้ประกอบอาชีพ ส่วนใหญ่มีรายได้ไม่แน่นอน ถึงร้อยละ 41.82 และร้อยละ 16.97 มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 2,000 บาท ชุมชนที่พักอาศัยร้อยละ 18.18 เป็นชุมชนแออัด ด้านประวัติครอบครัวบิดามารดาแต่งงานและอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 42.12 และร้อยละ 27.27 บิดาเสียชีวิตแล้ว บิดาประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 10.61 มารดาประกอบอาชีพค้าขายร้อยละ 21.52 ด้านประวัติการทำความผิดและประวัติการใช้ยาเสพติดให้โทษ ไม่เคยมีประวัติถูกจับกุมดำเนินคดีมาก่อนร้อยละ 30.30 นอกนั้นเคยมีประวัติถูกดำเนินคดีอื่น ๆ มาแล้ว ส่วนมากจะเป็นคดีเกี่ยวกับพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ ร้อยละ 17.27 ใช้ยาเสพติดให้โทษมาแล้วต่ำกว่า 1 ปี จำนวนเงินที่ใช้ซื้อยาเสพติดให้โทษต่อวัน มีจำนวนไม่แน่นอน และร้อยละ 72.42 ไม่เคยเข้ารับการรักษาอาการติดยาเสพติดให้โทษมาก่อน สถานที่ที่เข้ารับการรักษาคือที่ศูนย์สาธารณสุขกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 11.82 มวลเหตุจูงใจให้ใช้ยาเสพติดให้โทษ เพราะอยากทดลอง ร้อยละ 34.16 ด้านกระบวนการยุติธรรมและการคุมความประพฤติพบว่าศาลอาญามีคำสั่งคุมความประพฤติมากที่สุด คือร้อยละ 40.30

ฐานความผิดที่ถูกฟ้องร้อยละ 37.88 คือเสกัญญา ศาลมีคำสั่งกำหนดเงื่อนไขให้ไปรายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติ 2 เดือนต่อครั้งมากที่สุด คือ ร้อยละ 40.61 นอกจากเงื่อนไขให้ไปรายงานตัวแล้ว ศาลไม่ได้กำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติม ร้อยละ 23.03 และร้อยละ 86.36 ศาลไม่ได้มีคำสั่งสืบเสาะและพินิจ

ก่อนคุมประพฤติ ปัจจัยที่เป็นเหตุให้กระทำผิดครั้งนี้ คือ อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนร้อยละ 47.20 ความรู้สึกเมื่อตกเป็นจำเลยคดีนี้ ร้อยละ 53.03 สำนึกผิดเกรงกลัวโทษและร้อยละ 16.67 คิดว่าตนเองบริสุทธิ์ ในระหว่างคุมความประพฤติ ร้อยละ 90.61 ไม่เคยเข้ารับการรักษาอาการติดยาเสพติดให้โทษ เหตุผลที่ไม่สามารถฟื้นการคุมความประพฤติด้วยดี คือ ผิดเงื่อนไข เช่น ไม่มาพบพนักงานคุมความประพฤติ ย้ายไม่แจ้งที่อยู่ใหม่ ไม่สนใจมารายงานตัว ยังเกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษอยู่ เป็นต้น จำนวนร้อยละ 66.37 และร้อยละ 33.33 ถูกลงโทษจำคุกในคดีใหม่ ข้อเสนอแนะของผู้ศึกษามีดังนี้ ในคดีเกี่ยวกับพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษก่อนที่ศาลจะมีคำสั่งคุมความประพฤติ ควรจะมีการสืบเสาะและพินิจจำเลยก่อนทุกคดี เพื่อเป็นการคัดเลือกจำเลยอย่างเหมาะสมที่จะได้รับการคุมความประพฤติ และศาลควรพิจารณากำหนดเงื่อนไขตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 วรรค 2 วงเล็บ 1,2 และ 3 นอกจากนี้ศาลควรพิจารณากำหนดให้ผู้ถูกควบคุมความประพฤติเข้ารับการรักษาอาการติดยาเสพติดให้โทษด้วย สำนักงานคุมประพฤติกลางควรมีการตรวจสอบสารเสพติดให้โทษชนิดกัญชาด้วยในคดีสอดส่อง ปัจจุบันมีการตรวจเฉพาะสารเสพติดให้โทษชนิดฝิ่นและอนุพันธ์ของฝิ่น ซึ่งรวมทั้งเฮโรอีน และควรมีการดำเนินการจับกุมผู้ถูกคุมความประพฤติ ตามหมายจับเพื่อให้มีการเกรงกลัวต่อการกระทำผิดเงื่อนไข อีกประการหนึ่งพนักงานคุมประพฤติควรจะนำครอบครัวของผู้ถูกคุมความประพฤติเข้าร่วมในการวางแผนแก้ไขปัญหาของผู้ถูกควบคุมความประพฤติด้วย ในด้านบุคลากร ควรเพิ่มอัตรากำลังของพนักงานคุมประพฤติอยู่เสมอ ควรให้บุคคลในอาชีพต่าง ๆ รวมทั้งอาจารย์และนักศึกษาในสถาบันต่าง ๆ ได้เข้ามาเป็นอาสาสมัครคุมความประพฤติให้มากขึ้น ในเรื่องการรายงานตัวควรมีการรับรายงานตัวนอกเวลาราชการเพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ถูกคุมความประพฤติ ควรมีการประชาสัมพันธ์สำนักงานให้มากขึ้น เพื่อความร่วมมือกับฝ่ายต่าง ๆ ประการสุดท้ายทั้งรัฐบาลและองค์การด้านสังคมสงเคราะห์ควรมีการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคม มุ่งกระจายรายได้อย่างจริงจัง ควรมีการกระจายทรัพยากรในสังคม เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนในสังคม และไม่หันไปหา ยาเสพติดให้โทษเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

นางสาวศันสนีย์ โพธิ์พุก “ การประเมินผลการปฏิบัติต่อติดยาเสพติดให้โทษโดยการคุมประพฤติ ศึกษาเฉพาะกรณี สำนักงานคุมประพฤติกลาง” วิทยานิพนธ์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2528. (3641.1 ศ215 ก)